

ע"פ 59265/01 - מדינת ישראל נגד רoidה ابو רוקן

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 אפריל 2015

ע"פ 59265-01 מדינת ישראל נ' ابو רוקן

בפני הרכב כב' השופטים:

רונ שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

abhängigם

בריהם טאובר

המערערת

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות פלילתית מחוז חיפה

נגד

המשיבה

roidה ابو רוקן

ע"י עו"ד איימן פרו

פסק דין

השופט א' אליקים:

מבוא

לפנינו ערעורה של המערערת-מדינת ישראל-על קולות העונש שנגזר על המשיבה ביום 22.12.2014 בבית המשפט השלום בחיפה (להלן- בית המשפט קמא, כבוד סגנית הנשיא השופטת אורית קנטור) שניתן במסגרת ת.פ. 179907-05-13.

על פי עובדות כתוב האישום, המשיבה עבדה כעוורת בית בביטם של המטלוננים וביום 16.9.2011 במהלך עבודתה גנבה מהם,رصוש בשווי של 100,137 ש"ח שככל תכשיטים וכוסף מזומנים.

במהלך פרשת הגנה, ביקשה המשיבה לחזור בה מהכפירה ולהודיעות בעבודות כתוב האישום. בהתאם לכך הורשעה בעבירה של גנבה בידי עובד- עבירה לפי סעיפים 391 ו-383(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), (בכתב האישום כונתה בטעות העבירה "גנבה ממבעיד").

בית משפט קמא, בגין דינו החליט להטיל על המשיבה צו של"ז בהיקף של 220 שעות, להעמידה ל מבחן במשך 18 חודשים וחניה לשלם למטלוננים פיצוי בסכום של 9,000 ש"ח, בנוסף הוארך בשנתיים נוספות מאסר מוותנה בן 10 חודשים, שהיה בר הפעלה בתיק שהתרבר בפני בית משפט קמא.

ביחד עם הערעור הגישה המערערת בקשה לעcob ביצוע תחילת עבודות השל"צ, המשיבה נתנה הסכמתה לבקשתו, ועכברנו בהתאם את ביצוע עבודות השל"צ.

ההילך בפני בית משפט קמא

במהלך חקירותה הנגדית של המשיבה בפני בית משפט קמא, ולאחר שטענה כי כל עסקיה הקדומים היו מרווחים מעובודתה, נחשפה העובודה כי ביום 16.9.2009 הורשעה המשיבה במספר עבירות של גנבה בידי עובד, גם במקרה זה עבירה כעוזרת בית ובמהלך השנים 2000 עד 2005 גנבה ממعبידה, סכומי כסף ותווי קניה בשווי של כ-90,000 ש"ח. באותו תיק של בית משפט השלום (ת"פ 2561/07), הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו יוטל על המשיבה עונש של מאסר מותנה ופיקוח למחלוננים בלבד, בית משפט בהליך הראשון אימץ את הסדר הטיעון והטיל על המשיבה עונש של 10 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום 16.9.2009 שלא תעבור כל עבירה של גנבה או כל עבירה שיש לה יסוד של מרמה. מאסר מותנה זה הוא בר הפעלה בהתחשב בכך שהעבירה בתיק זה בוצעה בחולף שנתיים.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים הגיעו בית משפט קמא לשירות המבחן להcen מסקיר לעניין העונש. בתסקיר מיום 15.12.2014 המליצה קצינת המבחן להאריך את המאסר המותנה, להטיל על המשיבה צו מבחן וצו של"צ, להערכתה יש לפנות לכיוון טיפול/שיקומי נוכח הזמן הרוב שחלף ממועד ביצוע העבירה, קבלת האחריות והכנות להשתלב בתיפול.

שירות המבחן-ambil שנטבקש, הגיע לנו, ביום 19.3.2015 מסקיר משלים בו חזר על המלצתו, הסביר כי מאז גזר הדין השתלבה המשיבה במגזרים טיפולים, שנמצאים בשלב ראשוני. הליך טיפול שיפחת הסיכון להישנות העבירה לצד "תשלום מוחשי" במסגרת שירות הציבור.

תמיצת טיעוני הצדדים

ב"כ המערערת בהודעתה הערעור ובטיעוניה בפנינו, בקשה להחמיר בעונשה של המשיבה, להטיל עליה מאסר בפועל לריצוי מאחרוי סוג ובריח ולהפעיל במצבר את עונש המאסר על תנאי, בנוסף למאסר על תנאי בגין עבירות רכוש לרבות גנבה בידי עובד.

לטענתה, טעה בית משפט קמא בקביעת מתחם עונש הולם בן 6 חודשים שניתן לרצות בעבודות שירות לבון מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, במקומם מתחם של 12-24 חודשים מאסר בפועל. על פי נסיבות העבירה ומידיניות העונשה, לטענתה לא היה מקום לחזור לפחות מגבלות המתחם ולתמכה בטענותיה הפניטה לפסקי דין שונים, עפ"ג (חי) 37087-11-09 סודקוב נגד מדינת ישראל (18.2.2010), בו אושר עונש של 8 חודשים מאסר בפועל, ורע"פ 5434/13 זכאי נגד מדינת ישראל (28.8.2013), בו הוטל עונש של 9 חודשים מאסרambil שערכאת הערעור התרבות.

בנוסף, לטענתה טעה בית משפט קמא בהחליטתו להאריך את המאסר המותנה, למרות שלפי סעיף 56 לחוק העונשין, והפסקה היה מקום להפעלת המאסר המותנה ובמצבר.

ב"כ המשיבה בטיעוני, ביקש שלא להתערב בגין הדיון של בית המשפט קמא, שאימץ את המלצת שירות המבחן והעדיף את האפיק השיקומי, תוך התחשבות בנסיבות האישיות, המשפחתיות והחברתיות של המשיבה.

מאסר בפועל יכול להביא לטענות לتوزצות הרסניתו לה ולמשפחה. בנוסף הסביר את הנסיבות הקשות שהביאו את המשיבה לבצע מעשה לצד לחצים מצד בעלה ובעיות בריאות.

דין והכרעה

אקדמיים ואזכיר כי ערכאת העורור אינה מתערבת בחומרת העונש שנקבע על ידי הערכה הדינית, אלא במקרים של חריגה קיצונית מרמת העונשה המקובלת במקרים דומים, ע"פ 13/5369 פלוני נגד מדינת ישראל (10.2.2015).

לאחר ניתוח טענות הצדדים אני סבור כי מקרה זה נמנה על אותםקרים חריגים המצדיקים את התערבותנו. בראש ובראונה בקביעה כי יש במקרה זה להאריך את המאסר מותנה ובנוסף להתערב בעונש המקל בצורה חריגה שהוטל בגין העבירה בה הורשעה המשיבה בתיק זה.

אזכיר כי בפרק יא' לחוק העונשי שמתיחס לפגיעות ברכוש, עשה המחוקק הבחנה בין גנבה שהעונש המרבי הקבוע לצידה הוא 3 שנים לבין גנבה בידי עובד שהעונש המרבי בגין עבירה זו הועמד על 7 שנים מאסר, (ראו סעיף 384 מול סעיף 391 לחוק העונשי).

עוד חשוב להזכיר כי המחוקק קבע כי עבירות גנבה בידי עובד תלואה גם בערכו של נכס המעביר שחייב לעלות על 1,000 ש"ח, במקרה זה נצלה המשיבה את אמוןם של מעמידה, בביטחון שעבדה במשך שנתיים וганבה מ מגירה במטבח, עשרה תכשיטים שונים בנוסף לכיסף מזומן, רכוש בשווי כולל של 137,100 ש"ח. גם אם לא היה מדובר במשיבה בעלת עבר פלילי, היה מקום להחמיר עימה בצורה משמעותית הרבה יותר מהעונש המקל שהקבע בית משפט קמא.

זה השלב להזכיר מהותו של מאסר מותנה, מטרתו הינה "הרעתה העבריין משיבה לסתורו ולוועירות נוספות, וכן מתן הזדמנות לעבריין לעלות על דרך הישר כשהוא מצוי בפיקוחה של עין צופיה, תחת מציע הדיון עמו", ע"פ 10/6420 סלנסר נ' מדינת ישראל (23.8.2011), "עונש המאסר על תנאי הוא חלק מהעונש שנגזר עליו בהליך קודם. הפעלתו נעשתה בגין הדיון נושא ערעור זה, אולם, נתועה היא בשורשי הרשעתו הקודמת", ע"פ 13/5974 עודה נגד מדינת ישראל (16.1.2014).

שנתים עבר לביצוע העבירה בתיק זה, הורשעה המשיבה בסדרת עבירות של גנבה בידי עובד שבוצעו במהלך 5 שנים בהם עבודה כעוזרת בית וGANBA ממעבדה סכום של כ-90,000 ש"ח.

ולא היו מגעים הצדדים באותו מקרה להסדר טיעון שככל הסכמה שלא יוטל עונש של מאסר בפועל, הייתה צפואה המשיבה כבר ביום 16.9.2009 לרצות עונש מאסר בפועל של 10 חודשים או יותר, למורת זאת אימץ בית המשפט בת"פ 2561/07 את הסדר הטיעון והסתפק במאסר מותנה בן 10 חודשים, המשיבה לא הפינה את החсад שנעשה

וכודמת המערערת בטיעוניה, כי המשפט טענה כבר באותו הлик את אותן טענות של התחשבות במצבה המשפטי, טענות שהיא טעונה ביום ולמרות זאת היא בחרה לשוב ולמעול באמונם של מעבידיה ולשוב ולגנוב רכוש בסכום משמעותי מאוד, לא למקרה כגון זה נקבע החירג בסעיף 56(א) לחוק העונשין שמתיר הארכת תקופת תנאי "אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות העניין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי", עקרון ההלים בין חטא לעונש והאינטרס הציבורי מחייבים במקרה זה את הפעלת המאסר המותנה (ולפי הוראת סעיף 58 לחוק העונשין, הפעלה במצבבר).

aphael בעניין זה להחליטו של כבוד השופט א' שהם:

"אשר לשיקולי של בית המשפט בבוואו לבחון את האפשרות להאריך מאסר על תנאי חלף הפעלו, יש להציג, כי הכלל לעניין זה הוא הפעלת המאסר, בהתאם להוראת סעיף 55(א) לחוק העונשין.
האפשרות להאריך את תקופת המאסר מהוות חריג, אשר מעוגן בסעיף 56(א) לחוק העונשין, כהוראות:
...הינו, רק כאשר בית המשפט איננו רואה להשית על הנאשם עונש מאסר, וכך אשר הפעלת המאסר המותנה תוביל לוצאה בלתי צודקת, מוסמרק בית המשפט להורות "מטעים שיירשםו" על הארכת תקופת התנאי ולא על הפעלו. ופם לעניינו דבריה של השופטת א' פרוקצ'יה, לפיהם: "...עزم אורכו של עונש המאסר על תנאי שהוטל בגין הлик קודםינו טעם מיוחד להאריכתו, במיחוד כאשר הנאשם אינו מראה סימנים אמיתיים של הכרה והפנמה של משמעות התנהגותו הפלילית" (רע"פ 7391/08 **מחאג'נה נ' מדינת ישראל**, בפסקה 20 (14.9.2009))... לסיום, לא לモתר הוא להזכיר את "זהירות היהירה הנדרשת מצד מי שתלו וועמד נגדו עונש מותנה, להימנע מביצוע עבירה פלילית" (רע"פ 3021/14 ספир נ' **מדינת ישראל** (13.5.2014), רע"פ 4902/14 **בן צבאן נגד מדינת ישראל** (16.7.2014)).

לדעתו, לא הייתה הצדקה במקרה זה להאריכת התנאי, ולא היה מקום שלא להטיל עונש של מאסר בפועל בגין העבירה של גנבה בידי עובד בתיק זה.

اذcir כי במקרה זה "nalzah" המשפט להודות רק במהלך עדותה, כאשר הבינה כי תחשוף גניבתה הקודמת, ועל פי הטעונים לעונש ונימוקי הערעור (סעיפים 7ו ו-7ז), המשפט לא החיזה למחלונות את רוב הרכוש שנגנבה, בתום הטעונים לעונש אף ניסתה להמעיט בשווי הרכוש שנגנבה (עמוד 24 לפרוטוקול הדיון בפי בית משפט קמא).

ולסימן באשר למדיניות הענישה בעבירה של גנבה בידי עובד אפנה לפסק דין של כב' השופט י' דנציגר, (גם שם דובר בעובדת שנגנבה כספים מעבידה):

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שיש ליתן משקל רב לשיקול הhardtut, תוך מתן משקל מופחת לנסיבות אישיות, במסגרת שיקולי הענישה בעבירות "כלכליות" אשר מבוצעות עבור בצע כסף ואשר כוללות שליחת יד לכיספי המעבד או לכיספי הציבור, על מנת לידע עבריין פוטנציאליים כי "הסיכון גובר על הסיכון""',
ע"פ 3587/12 **דDON נגד מדינת ישראל** (20.3.2013).

לאור האמור לעיל, ובהתחשב כי ערכאת הערעור לא מצאה את הדין, אני מציע לחבריי להטיל על המשיבה עונש של 6 חודשים מאסר בפועל ולהפעיל במצבר את עונש המאסר המותנה של 10 חודשים שניית בת"פ 2561/07 של בית המשפט השלום בחיפה, כך שבסה"כ תרצה המשיבה עונש של 16 חודשים מאסר.

בנוסף לעונש של 6 חודשים מאסר על תנאי, המשיבה לא תשא את עונש המאסר על תנאי אלא אם תעבור תוך שלוש שנים עבירה נגד הרכוש לרבות עבירה של גנבה בידי עובד ותורשע בשל עבירה זאת תוך תקופה התנאי או אחרת.

בנסיבות אלו, אמלץ להורות על ביטול צו המבחן וצו השל"צ.

החייב בפיצוי המתלווננים ישאר ללא שינוי.

אברהם אליקים,
 שופט

השופט ר' שפירא, סגן נשיא [אב"ד]:

אני מסכימם.

בפנינו נטען כי המשיבה נקלעה לביצוע עבירות על רקע של מציאות משפחתייה עגומה. עם כל הצער בוגע לנסיבות אלו או אחרות, אין בהן כדי להצדיק ביצוע עבירות, ובעיקר חזרה על ביצוע עבירות כאשר תלוי ועומד מעלה ראשונה של המשיבה מאסר מותנה שהוטל בגין ביצוע אותן ממש.

על בית המשפט החובה הראשונית להגן על נפגעי העבירה, אלו שנפגעו בפועל ואלו העולמים להיפגע. משהובחר כי עונש מותנה אינו מספק את ההרטעה הנדרשת וציבור הנפגעים הולך וגדל, אין מנוס אלא להעלות בדרגה את אמצעי הענישה באופן שיגן על הציבור, ואולי גם יתריע יותר לעתיד.

אשר על כן אני מצטרף לתוכאה אליה הגיע חברי, שגם היא אינה מצאה את הדין עם המשיבה.

**רון שפירא, סגן נשיא
 [אב"ד]**

השופט ב' טאובר:

אני מסכימה.

בטינה תאובר, שופטת

הוחלט פה אחד לקבל את הערעור ולהטיל על המשיבה עונש של 6 חודשים מאסר בפועל ולהפעיל במצטבר את עונש המאסר המותנה של 10 חודשים שניתן בת"פ 2561/07 של בית המשפט השלום בחיפה, כך שבסה"כ תרצה המשיבה עונש של 16 חודשים מאסר, בגין ימי מעצרה, ככל שנענזרה במסגרת ההליכים בבית משפט קמא.

בנוסף לעונש המאסר בפועל יגזר על המשיבה עונש של 6 חודשים מאסר על תנאי. המשיבה לא תשא את עונש המאסר המותנה אלא אם תעבור תוך שלוש שנים עבירה נגד רכוש לרבות עבירה של גנבה בידי עובד ותורשע בשל עבירה זאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

אנו מורים על ביטול צו המבחן וצו השל"צ.

החייב בפיצוי המתלווננים ישאר ללא שינוי.

המשיבה תתייצב למאסра בבית סוהר נווה תרצה ביום 3.5.2015 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשומה תעוזת זהות או דרכון. על המשיבה לחתם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיפוי של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

המציאות שלח העתק מפסק הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ה,
16 אפריל 2015, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.

בטינה תאובר, שופטת **abrahem alkaim, shofet** **רון שפירא, סגן נשיא**
[אב"ד]